T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/481
KARAR NO : 2025/796
KARAR TR : 22/12/2025

ÖZET: Davacı şirket tarafından, *"Fareler ve İnsanlar"* adlı eser için bandrol verilmesi istemiyle yapılan başvurunun reddine dair işlemin iptali istemiyle açılan davanın, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Hakkında Kanunun 76/1 maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ. Y. G. B. S. v. T. A. Ş.
Vekilleri : Av. R. İ. , H. İ.
Davalı : Kültür Ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü
Vekili : Av. N. Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili şirket tarafından, *"Fareler ve İnsanlar"* adlı eser için bandrol verilmesi istemiyle yapılan başvurunun; söz konusu kitapla ilgili olarak daha önce hak verilen S. Y. 'la hak sahibi arasında imzalanan sözleşmenin sona erdirildiğine ilişkin bir belge sunulmadığı, Bakanlık otomasyon sisteminde S. Y. ile akdedilmiş münhasır mali hak devir sözleşmesinin bulunduğu, bu nedenle ikinci bir yayınevine bandrol verilemeyeceği gerekçeleriyle reddine dair 17/06/2021 tarih ve 1464918 sayılı işlemin hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek; iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. **Ankara 23. İdare Mahkemesi 22/09/2021 tarih ve E.2021/1415, K.2021/1406 sayılı kararı** ile, 5846 sayılı Kanun'un 81. maddesindeki düzenleme aynı Kanunun 76. madde hükmü ile birlikte incelendiğinde, davacının bandrol talebinin reddinden kaynaklanan uyuşmazlığın görev ve çözümünün Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesinin görevinde olduğu gerekçesiyle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun15/1-a. maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar vermiş, istinaf yoluna başvurulması üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi, 10. İdare Dava Dairesi 17/06/2022 tarih ve E.2022/407 K.2022/2715 sayılı kararı ile davacı tarafın istinaf isteminin reddine kesin olarak karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...13.12.1951 tarihinde yürürlüğe giren 5846 SayılıFikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 1. maddesinin a. bendinde; " Bu Kanun, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını, bu haklara ilişkin tasarruf esas ve usullerini, yargı yollarını ve yaptırımları ile Kültür Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluğunu kapsamaktadır." kurala bağlanmıştır. Aynı kanunun bandrol yükümlülüğünü düzenleyen 81 inci maddesinin ikinci fıkrasında "Bandrol alınabilmesi için, bandrol talebinde bulunanın yasal hak sahibi olduğunu beyan eden bir taahhütnameyi doldurması zorunludur. Bakanlıkça tespit edilen diğer evrak ve*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin

belgelerle birlikte başvuru yapılır. Bakanlık, bu başvuru üzerine başka bir işleme gerek kalmaksızın on iş günü içinde bandrol vermek mecburiyetindedir. Beyana müstenit yapılan bu işlemlerden Bakanlık sorumlu tutulamaz." hükmüne yer verilmiştir. Mezkur maddenin sekizinci fıkrası gereğince "Bu maddede belirtilen hususların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir." hükmünü amirdir. Anılan maddeye dayanılarak yürürlüğe konulan Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı 1inci maddesinde bandrol uygulamasının amacı "...eser ve hak sahiplerinin haklarının takip edilmesini sağlamak ve fikri hak ihlalleriyle mücadele etmek amacıyla musiki ve sinema eseri nüshaları ile süreli olmayan yayınlarda zorunlu, kolay kopyalanmaya müsait diğer eser gruplarında ise isteğe bağlı olarak kullanılacak bandrolün temini, kullanımı, uygulamanın denetlenmesi ve bandrol gelirlerinin kullanılması hakkında usul ve esasları belirlemektir.", "Bandrol Kullanımı" başlıklı 5inci maddesinde ise "Süreli olmayan yayınlar ile kayıt ve tescili yapılan sinema ve müzik eseri nüshalarına, çoğaltmayı takiben sevkiyattan önce bandrol yapıştırılması zorunludur. " şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir.

5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun Görev ve İspat başlıklı 76.maddesinde "Bu Kanunun düzenlediği hukuki ilişkilerden doğan dava ve işler ile bu Kanundan kaynaklanan ceza davalarında görevli mahkeme, Sınai Mülkiyet Kanununun 156 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen mahkemelerdir." hükmü kurala bağlanmıştır. 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 156 ncı maddesinde de "Bu Kanunda öngörülen davalarda görevli mahkeme, fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi ile fikri ve sınai haklar ceza mahkemesidir." kurala bağlanmıştır.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı şirket tarafından, "Fareler ve İnsanlar" ve "İnci" adlı eserler için bandrol verilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine dair 17.06.2021 tarih ve 1464918 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

5846 sayılı Kanunun yukarıda yer verilen 76. maddesinde bu kanundan kaynaklanan hukuki ilişkiden doğan davalının Sınai Mülkiyet Kanunun 156. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen mahkemeler olduğu açıkça ifade edilmiştir. Sınai Mülkiyet Kanununun 156. maddesinin 1. fıkrasında ise görevli mahkeme fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi olarak belirtilmiştir. Bu durumda görevli mahkemenin belirlenmesi bandrol talebinin reddine ilişkin işlemin 5846 sayılı Kanunun düzenlediği bir hukuki ilişkiden kaynaklı olduğu mu, yoksa davalı idarenin 2577 sayılı Kanunun 2. maddesinde yer alan iptal davasına konu bir işlemi mi olduğunun tespiti ile mümkündür.

5846 sayılı Kanun yine yukarıda kısmen yer verilen 81. maddesi incelendiğinde madde içeriğinin tamamen bandrole ilişkin düzenlemeye ayrıldığı, bandrol alınabilmesi için gerekli prosedürlerin, sunulması gereken evrakın neler olduğunun yine maddede ifade edildiği görülmektedir.

Bu durumda 5846 sayılı Kanunun 81. maddesindeki düzenleme aynı Kanunun 76. madde hükmü ile birlikte incelendiğinde davacının bandrol talebinin reddinden kaynaklanan uyuşmazlığın görev ve çözümünün Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nin görevinde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır..."

3. Davacı vekili, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

4. Ankara Batı 3. Asliye Hukuk Mahkemesi 10/08/2022 tarih, E.2022/481 K.2022/455 sayılı kararı ile; dosyanın sehven mahkemelerine tevzi edildiği gerekçesiyle, dava dosyasının Ankara Nöbetçi Fikri Sınai Haklar Hukuk Mahkemesine tevzi edilmek üzere Ankara Tevzi Bürosuna tevdi yönünde gönderme kararı vermiştir.

5. Ankara 5. Fikri ve Sinai Haklar Hukuk Mahkemesi 04/01/2023 tarih E.2022/303 K.2023/2 sayılı kararı ile; uyuşmazlığın esasını inceleyerek, *"davanın kabulü ile; davalının tesis ettiği 17/06/2021 tarih E-86074291-252.03-1464918 sayılı, davacının Fareler ve*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin

İnsanlar (Of Mice and Men) isimli esere ilişkin bandrol verilmesi talebinin reddine dair idari işlemin iptaline" karar vermiş, söz konusu karar istinaf edilmiştir .

6. **Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesi 05/05/2025 tarih E.2023/703 K.2025/936 sayılı kararı** ile, mahkemece, uyuşmazlığın idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle, davanın HMK'nın 114/1-b ve 115/1-2 maddeleri uyarınca yargı yolu nedeniyle usulden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasına yönelik olarak yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiş; HMK'nın 353/1-a-4 maddesi gereğince kararın kaldırılmasına ve HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından, HMK'nın 115/2. maddesi gereğince dava şartı yokluğundan, davanın usulden reddine hükmedilmiş, karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

> *"...Dava, eser için bandrol verilmesi isteminin reddine dair 17.06.2021 tarih ve 1464918 sayılı idari işlemin iptali ve bandrol verilmesi istemine ilişkindir.*
>
> *İnceleme, 6100 sayılı HMK'nın 355. madde hükmü uyarınca istinaf dilekçesinde belirtilen sebeplerle sınırlı olarak ve kamu düzenine aykırı hususların olup olmadığı gözetilerek yapılmıştır.*
>
> *Ankara 23. İdare Mahkemesi'nce verilen 22/09/2021 gün ve E: 2021/1415, K: 2021/1406 sayılı kararla davacının bandrol talebinin reddinden kaynaklanan uyuşmazlığın görev ve çözümünün Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nin görevinde olduğu gerekçesiyle 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1-a. maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine karar verilmiş, bu kararın davacı tarafça istinafı üzerine Ankara Bölge İdare Mahkemesi 10. İdari Dava Dairesi'nin 17/06/2022 tarih, 2022/407 E.. 2022/2715 K.sayılı kararı ile davacı tarafın istinaf isteminin reddine kesin olarak karar verilmiştir.*
>
> *Ne var ki 5846 sayılı FSEK'in 66 vd. maddelerinde anılan Kanun'a dayalı olarak açılabilecek hukuk davaları açıkça düzenlenmiş olup işbu davanın konusunu oluşturan uyuşmazlık, sayılan dava türleri arasında yer almamaktadır. FSEK'in 81.maddesi "Haklara Tecavüzün Önlenmesi" başlığı altında, musiki ve sinema eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yayınlara ve kolay kopyalanmaya müsait diğer eserlerin çoğaltılmış nüshalarına bandrol yapıştırılması zorunluluğunu hükme bağlamıştır. Buna göre, eserden kaynaklanan haklara tecavüzün önlenmesi ile ilgili uyuşmazlıklar FSEK kapsamında adli yargı yoluna tabi ise de, eserden kaynaklanan haklara tecavüzün önlenmesi ile ilgili olmayan, bandrol verilmesinin şartlarına ilişkin davalı Kurum kararının (idari işlemin) iptali isteminin, FSEK'in 81.maddesi uyarınca adli yargı yolunun görevi içinde kaldığının kabulü mümkün olmayıp, iddianın ileri sürülüş biçimi itibariyle somut uyuşmazlığı görüp incelemeye idari yargı yerinin görevli olduğu açıktır.*
>
> *Yukarıda açıklanan gerekçelerle mahkemece, somut uyuşmazlığı görüp incelemenin de idari yargının görevi alanına girdiği gerekçesiyle, davanın HMK'nın 114/1 -b ve 115/1-2 maddeleri uyarınca yargı yolu nedeniyle usulden reddine karar verilmesi gerekirken, işin esasına yönelik olarak yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiş. Dairemizce HMK'nın 353/1-a-4 maddesi gereğince kararın kaldırılmasına ve HMK'nın 114/1-b maddesi gereğince yargı yolu caiz olmadığından, HMK'nın 115/2. maddesi gereğince dava şartı yokluğundan, davanın usulden reddine..."*

7. Davacı vekilinin dilekçesi ile 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesine göre doğduğunu öne sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvurması üzerine, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesince adli yargı dava dosyası ve idari yargı dava dosyası Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

8. Uyuşmazlık Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca, Danıştay Başsavcılığı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının somut uyuşmazlığa ilişkin yazılı düşünceleri istenilmiştir.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

" İLGİLİ MEVZUAT :

2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdarî dava türleri ve İdarî yargı yetkisinin sınırı" başlıklı 2. maddesinde: "1. İdarî dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü İdarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar..." kuralına yer verilmiştir.

5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun kapsam başlıklı 1/A - (Ek: 21/2/2001 - 4630/2 md.) maddesinde," Bu Kanun, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo/televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını, bu haklara ilişkin tasarruf esas ve usullerini, yargı yollarını ve yaptırımları ile Kültür Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluğunu kapsamaktadır." hükmü yer almış; Anılan Kanunun Beşinci Bölüm Hukuk ve Ceza davalarının düzenlendiği 66-70. maddeleri arasında hukuk davaları, 71 ve 72. maddelerde ceza davaları ayrıntılı olarak düzenlenmiş,75. maddesinde soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin hususlara yer verilmiş, 76. maddesinde , "Bu Kanunun düzenlediği hukuki ilişkilerden doğan dava ve işler ile bu Kanundan kaynaklanan ceza davalarında görevli mahkeme. Sınai Mülkiyet Kanununun 156 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen mahkemelerdir." hükmü yer almıştır.

Anılan Kanunun 81. maddesinde de, " Musiki ve sinema eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yayınlara bandrol yapıştırılması zorunludur. Ayrıca, kolay kopyalanmaya müsait diğer eserlerin çoğaltılmış nüshalarına da eser veya hak sahibinin talebi üzerine bandrol yapıştırılması zorunludur. Bandroller, Bakanlıkça bastırılır ve satılır. Bakanlıkça belirlenen satış fiyatı üzerinden meslek birlikleri aracılığı ile de bandrol satışı yapılabilir.

Bandrol alınabilmesi için, bandrol talebinde bulunanın yasal hak sahibi olduğunu beyan eden bir taahhütnameyi doldurması zorunludur. Bakanlıkça tespit edilen diğer evrak ve belgelerle birlikte başvuru yapılır. Bakanlık, bu başvuru üzerine başka bir işleme gerek kalmaksızın on iş günü içinde bandrol vermek mecburiyetindedir. Beyana müstenit yapılan bu işlemlerden Bakanlık sorumlu tutulamaz.

Bandrol yapıştırılması zorunlu nüshaların tespit edilmesi ve çoğaltılmasına ilişkin materyalleri üreten veya bu materyallerin dolum ve çoğaltımını yapan yerler, bu maddede belirtilen taahhütnamenin bir kopyasını almak, saklamak ve istendiğinde yetkili makamlara ibraz etmekle yükümlüdür." hükmü, anılan maddenin sekizinci fıkrasında da "Bu maddede belirtilen hususların uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir." hükmü yer almıştır. Anılan maddeye dayanılarak yürürlüğe konulan Bandrol Uygulamasına ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Amaç" başlıklı Vinci maddesinde bandrol uygulamasının amacı "...eser ve hak sahiplerinin haklarının takip edilmesini sağlamak ve fikri hak ihlalleriyle mücadele etmek amacıyla musiki ve sinema eseri nüshaları ile süreli olmayan yayınlarda zorunlu, kolay kopyalanmaya müsait diğer eser gruplarında ise isteğe bağlı olarak kullanılacak bandrolün temini, kullanımı, uygulamanın denetlenmesi ve bandrol gelirlerinin kullanılması hakkında usul ve esasları belirlemektir.", "Bandrol Kullanımı" başlıklı 5inci maddesinde, "Süreli

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin

olmayan yayınlar ile kayıt ve tescili yapılan sinema ve müzik eseri nüshalarına, çoğaltmayı takiben sevkiyattan önce bandrol yapıştırılması zorunludur. " şeklinde düzenlemeye yer verilmiş, 6. maddesinde de bandrol temini için gerekli belgeler düzenlenmiştir.

Öte yandan 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun Görevli ve yetkili mahkeme başlıklı 156. maddesinde, "Bu Kanunda öngörülen davalarda görevli mahkeme, fikri ve sınai haklar hukuk mahkemesi ile fikri ve sınai haklar ceza mahkemesidir." kuralı yer almıştır.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME:

5845 sayılı Kanunda, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo/televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali hakları, bu haklara ilişkin tasarruf esas ve usulleri, yargı yolları ve yaptırımları düzenlenmekle beraber, bu alanda Kültür ve Turizm Bakanlığının görev, yetki ve sorumlulukları da düzenlenmektedir.

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 277. maddesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığının görev ve yetkileri düzenlenmiş, Teşkilat yapısı içerisinde yer alan ve 283. maddede yer verilen Telif Hakları Genel Müdürlüğünün, 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile Bakanlığa verilen görevleri yürütmekle yetkilendirildiği görülmüştür.

5846 sayılı Kanunun 81. maddesi incelendiğinde, bu kanun kapsamında sayılan, fikir ve sanat eserleri üzerinde hak sahibi olanların haklarının korunması amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığınca bastırılıp satılması öngörülen bandrolün, musiki ve sinema eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yayınlara yapıştırılması zorunluluğu getirilmiş, yasal hak sahibi olduğunu iddia ederek bandrol talep edenlerin, Bakanlıkça tespit edilen diğer evrak ve belgelerle birlikte bir taahhütnameyi doldurmalarının zorunlu olduğu belirtilmiş, Bakanlığın ise, bu başvuru üzerine başka bir işleme gerek kalmaksızın on iş günü içinde bandrol vermek mecburiyetinde olduğu, beyana dayalı yapılan bu işlemlerden Bakanlığın sorumlu tutulamayacağı düzenlemesine yer verilmiştir.

İdare hukuku kuralları içinde kamu hizmetinin yürütülmesi amacıyla kamu gücü kullanılarak tek yanlı irade beyanıyla tesis edilen idari işlemler, idari eylemler ile idari sözleşmelerden doğan uyuşmazlıklar sebebiyle açılan davaların görüm ve çözümü idari Yargının görev alanında bulunmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile maddi olay birlikte incelendiğinde; "...eser ve hak sahiplerinin haklarının takip edilmesini sağlamak ve fikri hak ihlalleriyle mücadele etmek amacıyla musiki ve sinema eseri nüshaları ile süreli olmayan yayınlarda zorunlu, kolay kopyalanmaya müsait diğer eser gruplarında ise isteğe bağlı olarak kullanılacak bandrolün temini, kullanımı, uygulamanın denetlenmesi ve bandrol gelirlerinin kullanılması hakkında usul ve esasları belirlemek konusunda idareye üstün yetkiler verilmesi karşısında bandrol verilmemesi yönünde tesis edilen işlemlerin kamu hukuku kapsamında ve kamu gücüne dayalı bulunduğu kuşkusuz olduğu gibi uyuşmazlığın, 5846 sayılı Kanunun 66-72. maddeleri arasında sayılan hukuk ve ceza davaları kapsamında da olmadığı göz önüne alındığında davaya konu işlemin idarenin kamu gücüne dayalı olarak tek yanlı irade beyanıyla tesis ettiği idari bir işlem olması nedeniyle, davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu düşünülmektedir."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

10. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"Bilindiği gibi, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "İdari Dava Türleri ve İdari Yargı Yetkisinin Sınırı" kenar başlıklı 2. maddesinde, idari dava türleri: a) İdari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin

davaları, b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak sayılmıştır.

Diğer taraftan, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 1. maddesinde; "Bu Kanunun amacı, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını belirlemek, korumak, bu ürünlerden yararlanma şartlarını düzenlemek, öngörülen esas ve usullere aykırı yararlanma halinde yaptırımları tespit etmektir." hükmüne yer verilmiş, 66 ilâ 75. maddelerinde hukuk ve ceza davaları düzenlenmiş, 76. maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinde; "Bu Kanunun düzenlediği hukukî ilişkilerden doğan davalarda, dava konusunun miktarına ve Kanunda gösterilen cezaya bakılmaksızın, görevli mahkeme Adalet Bakanlığı tarafından kurulacak ihtisas mahkemeleridir." hükmü yer almıştır.

Öte yandan, aynı 5846 sayılı Kanun'un "Haklara tecavüzün önlenmesi' başlıklı 81. maddesinde; "Musiki ve sinema eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yayınlara bandrol yapıştırılması zorunludur. Ayrıca, kolay kopyalanmaya müsait diğer eserlerin çoğaltılmış nüshalarına da eser veya hak sahibinin talebi üzerine bandrol yapıştırılması zorunludur. Bandroller, Bakanlıkça bastırılır ve satılır. Bakanlıkça belirlenen satış fiyatı üzerinden meslek birlikleri aracılığı ile de bandrol satışı yapılabilir. / Bandrol alınabilmesi için, bandrol talebinde bulunanın yasal hak sahibi olduğunu beyan eden bir taahhütnameyi doldurması zorunludur. Bakanlıkça tespit edilen diğer evrak ve belgelerle birlikte başvuru yapılır. Bakanlık, bu başvuru üzerine başka bir işleme gerek kalmaksızın on iş günü içinde bandrol vermek mecburiyetindedir. Beyana müstenit yapılan bu işlemlerden Bakanlık sorumlu tutulamaz. /..." şeklinde düzenlemeye yer verilmiştir.

Yukarıda paylaşılan mevzuat hükümleri dikkate alındığında, bandrol talebinde bulunulması ve bu talebin değerlendirilmesi işlemlerinin, 5846 sayılı Kanun'un 76. maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinde belirtildiği gibi, Kanun'un "Haklara tecavüzün önlenmesi" başlıklı 81. maddesinde düzenlenen hukuki ilişki niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

Bu durumda uyuşmazlık, davacının bandrol alma şartlarını taşıyıp taşımadığının tespitine ilişkin olduğundan, söz konusu uyuşmazlığın Fikrî Hukuk alanındaki mevzuat ve özel hukuk kuralları dikkate alınarak çözülebileceği, bu bakımdan, 5846 sayılı Kanun'un 76. maddesinin birinci fıkrasındaki kural da dikkate alındığında, fikri haklardan doğan sorunlara ilişkin davanın çözümünde, ihtisas mahkemesi olarak adli yargı yerinde teşkilatlandırılan fikrî ve sınai haklar mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 08.04.2013 tarihli ve 2012/307 Esas, 2013/483 Karar sayılı kararında da benzer hususların vurgulandığı görülmektedir.

Bu nedenle, dava konusu uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görevine girdiği anlaşıldığından, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 05.05.2025 tarihli ve 2023/703 E., 2028/936 K. sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir."

IV. İLGİLİ HUKUK

11. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

2. İdari yargı yetkisi, idari eylem ve işlemlerin hukuka uygunluğunun denetimi ile sınırlıdır. İdari mahkemeler; yerindelik denetimi yapamazlar, yürütme görevinin kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinde gösterilen şekil ve esaslara uygun olarak yerine getirilmesini kısıtlayacak, idari eylem ve işlem niteliğinde veya idarenin takdir yetkisini kaldıracak biçimde yargı kararı veremezler."

3. (Mülga: 2/7/2018 - KHK-703/185 md.)"

12. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun "*kapsam"* başlıklı 1/A maddesi şöyledir :

" (Ek: 21/2/2001 - 4630/2 md.) maddesinde," Bu Kanun, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo/televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını, bu haklara ilişkin tasarruf esas ve usullerini, yargı yollarını ve yaptırımları ile Kültür Bakanlığının görev, yetki ve sorumluluğunu kapsamaktadır."

13. 5846 sayılı Kanun'un Beşinci Bölümünün Hukuk ve Ceza Davaları başlığını taşıdığı, bu bölümün 66-70. maddeleri arasında hukuk davaları, 71. ve 72. maddelerde ceza davaları ayrıntılı olarak düzenlenmiş; 75. maddesinde ise soruşturma ve kovuşturma usulüne ilişkin hususlara yer verilmiştir .

14. 5846 sayılı Kanun'un *"Çeşitli hükümler" üst başlığı altında "Görev ve ispat*" başlığını içeren 76. maddesi şöyledir :

(Değişik: 23/1/2008-5728/141 md.)

(Değişik birinci fıkra: 22/12/2016-6769/189 md.) Bu Kanunun düzenlediği hukuki ilişkilerden doğan dava ve işler ile bu Kanundan kaynaklanan ceza davalarında görevli mahkeme, Sınai Mülkiyet Kanununun 156 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilen mahkemelerdir.

Bu Kanun kapsamında açılacak hukuk davalarında mahkeme, davacının iddianın doğruluğu hakkında kuvvetli kanaat oluşturmaya yeter miktar delil sunması hâlinde, korunmakta olan eserler, fonogramlar, icralar, filmler ve yayınları kullananların, bu Kanunda öngörülen izin ve yetkileri aldıklarına dair belgeleri veya tüm yararlanılan eser, fonogram, icra, film ve yayınların listelerini sunmasını isteyebilir. Belirtilen belge veya listelerin sunulamaması tüm eser, fonogram, icra, film ve yayınların haksız kullanılmakta olduğuna karine teşkil eder."

15. 5846 sayılı Kanun'un *"Haklara Tecavüzün Önlenmesi"* başlıklı 81. maddesinin 1. ve 2. fıkraları şöyledir :

"23/1/2008-5728/143 md.)

Musiki ve sinema eserlerinin çoğaltılmış nüshaları ile süreli olmayan yayınlara bandrol yapıştırılması zorunludur. Ayrıca, kolay kopyalanmaya müsait diğer eserlerin çoğaltılmış nüshalarına da eser veya hak sahibinin talebi üzerine bandrol yapıştırılması zorunludur. Bandroller, Bakanlıkça bastırılır ve satılır. Bakanlıkça belirlenen satış fiyatı üzerinden meslek birlikleri aracılığı ile de bandrol satışı yapılabilir.

Bandrol alınabilmesi için, bandrol talebinde bulunanın yasal hak sahibi olduğunu

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin

beyan eden bir taahhütnameyi doldurması zorunludur. Bakanlıkça tespit edilen diğer evrak ve belgelerle birlikte başvuru yapılır. Bakanlık, bu başvuru üzerine başka bir işleme gerek kalmaksızın on iş günü içinde bandrol vermek mecburiyetindedir. Beyana müstenit yapılan bu işlemlerden Bakanlık sorumlu tutulamaz."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. Esasın İncelenmesi

16. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 22/12/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı ve idari yargı dava dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

17. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

18. Dava, davacı şirket tarafından, "*Fareler ve İnsanlar"* adlı eser için bandrol verilmesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine dair 17/06/2021 tarih ve 1464918 sayılı işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

19. Dava dosyasının incelenmesinde; davacının vekili aracılığıyla 08/06/2021 tanzim tarihli dilekçe ile davalı Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğü'ne müracaatta bulunduğu, yazar J. S. 'in Fareler ve İnsanlar (Of Mice and Men), Gazap Üzümleri (The Grapes of Wrath) ve Cennetin Doğuşu (East of Eden) isimli eserlere ilişkin olarak bandrol verilmesi talebinde bulunduğu, dilekçe ekinde bandrol talep edilen kitaplara ilişkin olarak söz konusu eserden kaynaklı hak sahibi ile yapılan sözleşme örneğini sunduğu, söz konusu sözleşme incelendiğinde; 20/11/2020 tarihinden itibaren 7 yıl süre ile yazar J. S. 'in Fareler ve İnsanlar (Of Mice and Men), Gazap Üzümleri (The Grapes of Wrath) ve Cennetin Doğuşu (East of Eden) isimli eserlerin davacı tarafından Türkçe dilinde çoğaltılıp yayılması hususunda davacı yana inhisari lisans verildiği, ancak davalı kurumun, bandrol verilme talebini, dava konusu Fareler ve İnsanlar (Of Mice and Men) isimli esere ilişkin olarak otomasyon sisteminde yapılan araştırmada dava dışı S. Y. ile akdedilmiş süre bakımından geçerli 05/10/2017 tarihli münhasır mali hak devir sözleşmesinin sona erdiğine dair belirtilen bilgi/belgelerin bulunmaması halinde başka yayınevlerince gerçekleştirilecek bandrol taleplerinin karşılanmasının bu aşamada mümkün olmadığı gerekçesiyle reddi üzerine söz konusu davanın açıldığı anlaşılmıştır.

20. Mevzuat hükümleri dikkate alındığında, bandrol talebinde bulunulması ve bu talebin değerlendirilmesi işlemlerinin, 5846 sayılı Kanun'un 76. maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesinde belirtildiği gibi, Kanun'un *"Haklara tecavüzün önlenmesi"* başlıklı 81. maddesinde düzenlenen hukuki ilişki niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin

21. Uyuşmazlık, davacının bandrol alma şartlarını taşıyıp taşımadığının tespitine ilişkin olduğundan, söz konusu uyuşmazlığın Fikrî Hukuk alanındaki mevzuat ve özel hukuk kuralları dikkate alınarak çözülebileceği, bu bakımdan, 5846 sayılı Kanun'un 76. maddesinin birinci fıkrasındaki kural da dikkate alındığında, fikri haklardan doğan sorunlara ilişkin davanın çözümünde, ihtisas mahkemesi olarak adli yargı yerinde teşkilatlandırılan fikrî ve sınai haklar mahkemelerinin görevli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 05/05/2025 tarih ve E.2023/703 K.2025/936 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Hukuk Dairesinin 05/05/2025 tarih E.2023/703 K.2025/936 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

22/12/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Rıdvan GÜLEÇ	Üye Eyüp SARICALAR	Üye Bayram ŞEN	Üye Döndü Deniz BİLİR

Üye Ahmet ARSLAN	Üye Mahmut BALLI	Üye Bilal ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden sVhX2RK - ilBuj0L - acQ8FQe - efdN1Q= ile erişebilirsin